

Kaupunkiympäristön toimiala

Ennuste: 3/2023

Päivämäärä: 6.11.2023

Ennusteen tiivistelmä**Tiivistelmä Kympp-taso:**

- Toimialan seitsemästä talousarviokohdasta neljän ennustetaan toteutuvan talousarvion määrärahojen puitteissa, nämä ovat 31002 Rakennukset, 31003 Asuntotuotanto, 31004 HSL- ja HSY kuntayhtymien maksuosuudet sekä 31008 Palvelut ja luvat.
- Kolmen talousarviokohdan talousarvion määrärahat toteutuvat ennusteen mukaan talousarviota heikompana, nämä ovat 31001 Kaupunkirakenne, 31005 Tuki HKL:lle ja 31007 Joukkoliikenne.
- Rakennusten ja maa-alueiden luovutusvoitot ovat toteutumassa 79,21 M€ ennakoitua heikompana. Alitus johtuu Sähkötalon, Tennispalatsin, Kluuvin virastotalon sekä Jätkäsaaren varastorakennus L3 myynnin viivästyemisestä. Maanmyyntituloja ei saavuteta asuntorakentamisen muuttuneen korko- ja suhdannetilanteen takia.
- Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa koko kaupunkiympäristön toimintaan ja talouteen. Hintojen, palkkojen sekä korkojen nousu haastaa toimialan käyttötalouden ja investointien kustannuksia sekä asunto- ja rakennusmarkkinoiden suhdanteen lasku vaikuttavat toimialan tavoitteiden saavuttamiseen.
- Kaupungin oman asuntotuotannon myynnit ovat hidastuneet merkittävästi ja sovittuja kauppvoja perutaan. Vuoden 2023 aikana on 31.10. mennessä tehty 13 Hitas-asuntojen kauppaa. Hitas-asuntojen kaupan purkuja on tehty vuoden 2023 aikana 31.10. mennessä jo 22 kpl.
- Toimialan neljästä sitovasta tavoitteesta kaksi on toteutumassa ja kaksi saattaa jäädä toteutumatta. Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistämistä koskevan sitovan tavoitteen ei ennakoita toteutuvan, sillä kahden mittarin ei ennusteta toteutuvan. Ennusteen mukaan Helsingissä ei päästä 8 000 asunnon rakentamisen aloitukseen eikä kaavoituksen tavoite vähintään 700 000 k-m² toteudu. Syinä ovat korkeana pysyttelevät rakennuskustannukset, korkotason nopea nousu, sijoittajien tuottovaatimusten nousu, korkeana pysyttelevä inflaatio sekä yleinen taloudellinen epävarmuus. Lisäksi kaupunkilaiskokemuksen parantamisen sitovan tavoitteen toteutuminen on epävarmaa, koska asiakaspalautteeseen vastaamisen tavoiteaikaa koskevan mittarin toteumaa ei ole kaupunkitasoisen järjestelmämuutoksen vuoksi vielä saatavilla.

Tiivistelmä Kaupunkirakenne:

- Talousarviokohdan tulot alittavat tulosbudjetin n. 70,22 M€. Tämä on seurausta rakennusten ja osakkeiden ja maanmyyntitulojen ennakoitua pienemmistä luovutusvoitoista.
- Menojen sitova taso ennustetaan ylittävän 16,9 M€. Ylitys aiheutuu muun muassa talvihoidon lisämenoista (6,9 M€), sopimushintojen korotuksista (6,2 M€), luovutustappiosta (2,5 M€).
- Tuottavuustavoitteen seurauksena sisäisistä vuokrista säästetään arviolta 0,5 M€.
- Toimialalla on käynnistetty säästötoimenpiteitä kaupunkirakenteen toiminnan ja määrärahojen ylityksen sopeuttamiseksi sekä jatketaan lisätoimenpiteiden kartoittamista.

Tiivistelmä Rakennukset:

- Talousarviokohdan sitovan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan noin 8,3 M€ talousarvota parempana.
- Tilat palvelun toimintakatteen ennustetaan ylittävän 8,4 M€. Tulojen arvioidaan vähentyvän 5,5 M€ vuokramalliin liittyvien korjausten Kivikon hiihtohallista luopumisen, asuntoyksikön vuokratuottojen vähentymisen takia.
- Toimintamenoista säästetään arviolta 13,9 M€. Säästöt muodostuvat lämmityksen kustannuksista, sisäilmakorjauksista sekä Asuntoyksikön ulkoa vuokrattujen asuntojen irtisanomisista.
- Yleiset alueet (n) toimintakatteen ennustetaan alittuvan 0,1 M€.

Tiivistelmä ATT:

- Talousarviokohdan sitovan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisena.
- Rakennuttamispalkkioiden tulouttamista täsmennetään vielä KPMG:n lokakuussa antaman kannanoton mukaisesti
- Kaupungin oma asuntotuotanto jää tavoitteestaan.

- Kaupungin oman asuntotuotannon myynnit ovat hidastuneet merkittävästi ja sovittuja kauppoja perutaan. Hitas asuntojen kauppoja on peruuntunut vuoden 2023 aikana jo 22 kpl.
- Myymättömiä asuntoja on kertynyt merkittävästi ja ennuste on, että kaikkia asuntoja ei saada myytyä rakennusaikana, jolloin asuntojen vastikekulut jäävät kaupungin vastuulle siihen saakka, kunnes asunnot saadaan myytyä. Vastikekulut kasvaneet vuoden takaisesta ajankohdasta (31.10.) n. 0,2 M€
- Korkokustannukset ovat kasvaneet vuoden takaisesta ajankohdasta n. 6,3 M€

Tiivistelmä HSL- ja HSY kuntayhtymien maksuosuudet:

- HSL maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin 232,2 M€ mukaisesti.
- HSY maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin 2,2 M€ mukaisesti.

Tiivistelmä Tuki HKL:lle:

- Tuki HKL:lle ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 7,3 M€ ennusteen ollessa 13,2 M€.
- Johtuu pääosin korkojen noususta, Kampin metroaseman liukuportaiden alaskirjauksesta sekä Länsimetron vastikkeiden noususta.

Tiivistelmä Joukkoliikenne:

- Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan alittuvan 5,1 M€ ennusteen ollessa noin -16,0 M€.
- Tuottojen pudotus johtuu Raide-Jokerin aloituksen myöhentymisestä budjetissa arvioidusta. Erityisesti poisto- ja korkokorvauksia saadaan vähemmän kuin budjetissa oli arvioitu. HSL:n infrakorvauksessa korko on kiinteä, joten korkojen nousu ei vaikuta HSL:n infrakorvaukseen.
- Menojen nousu johtuu pääosin korkojen noususta.

Tiivistelmä Palvelut ja luvat:

- Talousarviokohdan sitovan toimintakatteen arvioidaan toteutuvan noin 6,3 M€ talousarviota parempana.
- Tulojen arvioidaan ylittävän tulosbudjetin noin 4,1 M€ ennusteen ollessa 82,0 M€. Nousu johtuu mm. Kattuyöluvista, vuokratuloista, pysäköintitunnuksista sekä pysäköintimaksuista.
- Käyttömenojen ennustetaan alittavan budjetin 2,2 M€ ennusteen ollessa noin 46,8 M€. Säästö johtuu mm. henkilöstökuluista, palvelujen ostoista sekä sisäisten vuokrien toteutumisesta budjetoitua pienempinä.

Tiivistelmä Investoinnit:

- Kiinteän omaisuuden myyntitulojen toteutumiseen vaikuttaa keskeisesti rakentamisen suhdannetilanteen muuttuminen sekä rakentamishankkeiden etenemistä hidastavat kaavavalitukset.
- Kaupunki on kahdella ensimmäisellä vuosineljänneksellä tehnyt kauppoja ja päätöksiä sekä saavuttanut neuvottelutuloksia yhteensä 30 kaupasta, yhteensä 19 milj. euroa.
- Vuokratonttien täydennysrakentamiseen liittyviä vuokraoikeuden kauppoja on 7 kpl, yhteensä 5 milj. euroa. Ne mahdollistavat yhteensä 29 000 kem²:n rakennusoikeuden vuokraamisen, joka tuo kaupungille uutta maanvuokratuloa arviolta 0,61 milj. euroa/vuosi, eli noin 12 %:n vuosituoton kauppahinnalle.
- Esirakentamisen talousarviokohdan useissa hankkeissa on aikatauluepävarmuuksia
- Uudis- ja lisärakennushankkeiden määrärahoja jää käyttämättä, koska Pakilanpuiston allianssihankeeseen 2. vaiheen, Pasilan peruskoulun ja päiväkodin, päiväkotiperhosen, Pelimannin sekä Tiukun ja Kottby lägstadieskolan uudisrakennushankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti.
- Korjausrakentamishankkeista määrärahaa jää käyttämättä, koska Käpylän koulun Väinölä ja Untamo-rakennuksien, Hoplaxskolanin, Kannelmäen päiväkodin, Grundskolan Norsenin Cygnaeus-enhetenin ja Gymnasiet Lärkanin (Hoplaxskolan) perusparannushankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti. Pihlajiston ala-asteen ja päiväkodin perusparannushankkeen purkutyö on käynnistynyt aikataulun mukaisesti, mutta kohteen varsinainen perusparannus alkaa vasta 2024 vuoden puolella.
- Kadut ja liikenneväylät talousarviokohdalla vanhojen purkauslampujen poistuminen markkinoilta vuonna 2027 edellyttää LED-valaisinsaneerauksen määrätietoista edistämistä, ja aiemmasta noin 3 000 valaisimen vuosisaneerauksesta siirrytään noin 10 000 valaisimen vuosisaneeraukseen.
- Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, melusteet) määrärahalta jatketaan vuonna 2022 käynnistynyttä Rajasaarensillan uusimista, peruskorjataan Viikin ramppisilloja ja Talkootien ylikulkusilta sekä tehdään taitorakenteiden vauriokorjauksia. Määrärahalta jatketaan Kulosaaren sillan suunnittelua.

- Pyöräilyn ja jalankulun Mannerheimintien urakkahinta on suunnitteluvaiheen kustannusarviota korkeampi nostaan hankkeen vuosittaista määrärahatarvetta vuosina 2023–25. Koulun pihojen pyöräpysäköinnin kehittämisen toteutus siirtyy vuodelle 2024.
- Puistomäärärahan kasvu haastaa organisaatiota määrärahojen täysimääräisessä käytössä, ja henkilöresurssit niin suunnittelussa, rakennuttamisessa kuin urakoinnissa ovat rajoittava tekijä määrärahan täysimääräiseen käyttöön. Toimintaa kehitetään yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa ja puistohankkeita mm. kilpailutetaan aiempaa enemmän. Myös leikkipuistojen toteutusta on jouduttu vaiheistamaan resurssipulan vuoksi, jolloin osa kustannuksista siirtyy vuodelle 2024
- Toimialan irtaimen omaisuuden määrärahojen käyttöä haastaa resurssipula. ICT-projektit ja järjestelmien kehittämisen tarve viivästyy, koska toimialan henkilöstöresurssit eivät ole riittävät osin vanhentuneiden tietoteknisten ratkaisujen uudistamiseen toimintaympäristön vaatimusten mukaiseksi. Epäkohtien korjaamiseksi toimiala on ehdottanut, että vuoden 2024 ICT-irtaimen määrärahasta siirrettäisiin 1 M€ vuonna 2024 Kaupunkirakenne brutto TA-kohdalle käyttömeneihin, uuden vakituisen henkilöstön palkkaamiseen ICT-kehittämiseen.
- Projektialueiden infrarakentamisen Suvilahden tapahtuma-alueen ja tapahtumakorttelin asemakaavasta on valitettu, joka siirtää hanketta vuodella eteenpäin. Eteläisen Postipuiston asemakaavamuutoksen lainvoimaistumisen viivästymisen takia alueen esirakentamistöiden määrä on jäämässä odotettua pienemmäksi. Malmin tilapäinen lumenvastaanottoaikaan poikkeamispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen, ja toteutus siirtyy 1–2 vuodella eteenpäin. Tilapäisen lumenvastaanottoaikaan rakentamisen viivästyminen estää nykyisen lumenvastaanottoaikaan käytöstä poistamisen ja alueellisen esirakentamisen käynnistymisen.
- Kaupunki uudistusalueiden talousarviokohdalla Malmilla sijaitsevan Leikkipuisto Filpuksen peruskorjaus käynnistyy vuonna 2023. Alueen yhteensovitusarpeiden vuoksi aloitusta on jouduttu siirtämään ja toteutus on pääosin vuoden 2024 aikana.
- Suuret liikennehankkeet talousarviokohdalla Kruunusilta hankkeessa Hakaniemenrannan vesilupapäätöksen viivästyminen vaikuttaa alueen ruoppausaikatauluun sekä Hakaniemen sillan suunnittelussa on ollut viiveitä, joka vaikuttaa sillan toteutusaikatauluun.

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, irtaimen investoinnit, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

Käyttötalous

31001 Kaupunkirakenne

Tulojen ennustetaan alittavan tulosbudjetti noin 70,2 milj. eurolla, ennusteen ollessa 377,9 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden (rakennusten, osakkeiden ja maa-alueiden) luovutusvoittojen arvioidaan toteutuvan budjetoitua pienempänä noin 79,2 milj. euroa. Maanmyyntituloja ei saavuteta asuntorakentamisen muuttuneen korko- ja suhdannetilanteen takia. Maanmyyntitulojen ennuste on tässä vaiheessa noin 31,0 milj. euroa. Maanmyynnin toteuma 30.9.2023 on noin 23,0 milj. euroa. Myyntitulojen toteuma Kustaankartanon rakennusten apporttiluovutus huomioiden on noin 27,0 milj. euroa.

Vastaavasti vuokratuotot, maksutuotot sekä osallisuusrahaston tuki toteutuvat budjetoitua suurempana.

Sitova toimintamenojen määrä ylitetään arviolta 16,9 milj. eurolla, ennusteen ollessa 179,8 milj. euroa.

Ylitystä aiheuttaa muun muassa lumenkuljetuksesta ja muusta talvihoidosta, Staran sopimushintojen noususta, ympäristöhoidon sopimusten hintojen noususta, alueiden käyttömaksuista sekä energiakustannusten kasvusta. Lisäksi toimintamenoit ylittävät johtuen Hakaniemen hallin väistötalon (2,1 M€) ja Kivikon hiihtohallin luovutustappioista (0,4 m€) sekä ICT-palvelujen ostojen ylityksestä.

Säästöjä on haettu yleisten alueiden kunnossapidosta ja muista talousarviokohdan palveluista. Kymppitalon sisäiset vuokrat toteutuvat budjetoitua pienempänä ja henkilöstömenot alittavat rekrytointiviiveistä johtuen.

31002 Rakennukset

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan ylittyvän 8,3 milj. eurolla, ennusteen ollessa 260,8 milj. euroa.

Tilat-palvelun sitovan toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 8,4 milj. eurolla ennusteen ollessa 259,1 milj. euroa. Tulojen (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) arvioidaan toteutuvan budjetoitua pienempänä 5,5 milj. euroa. Alitus johtuu vuokramalliin liittyvistä korjauksien, Kivikon hiihtohallista luopumisen, Asuntoyksikön vuokratuottojen vähentymisen takia.

Toimintamenot alittavat budjetin noin 13,9 milj. eurolla. Säästöä muodostuu lämmityskustannuksista ja sisäilma-
korjauksista sekä Asuntoyksikön ulkoa vuokrattujen asuntojen irtisanomisista.

Yleiset alueet neton sitovan toimintakatteen ennustetaan alittuvan 0,1 milj. eurolla, ennusteen ollessa 1,7 milj. euroa. Valmistus omaan käyttöön tulojen arvioidaan alittavan tulosbudjetin noin 0,4 milj. euroa, ja henkilöstömenojen alittavan noin 0,3 milj. eurolla.

31003 Asuntotuotanto

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan toteutuvan tulosbudjetin mukaisesti, ennusteen ollessa noin 6,5 milj. euroa. Tulot toteutuvat budjetoitua pienempänä noin 0,7 milj. eurolla. Henkilöstömenot alittuvat rekrytointiviiveistä johtuen 1,2 milj. eurolla ja palvelujen ostot toteutuvat 0,5 milj. euroa pienempänä. Kor-
komenoja ennustetaan toteutuvan 1,0 milj. euroa budjetoitua enemmän.

31004 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet

HSL maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin 232,2 milj. euron mukaisesti.

HSY maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin 2,2 milj. euron mukaisesti.

31006 Tuki HKL:lle

Tuki HKL:lle ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 7,3 milj. eurolla, ennusteen ollessa 13,2 milj. euroa.

Nousu johtuu pääosin korkojen noususta, Länsimetron vastikkeiden noususta, Kampin metroaseman liukuportaiden alaskirjauksesta sekä Herttoniemen metroaseman suunnitteluun liittyvästä alaskirjauksesta.

31007 Joukkoliikenne

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan alittuvan 5,1 milj. eurolla, ennusteen ollessa noin -16,0 milj. euroa.

Tuloja arvioidaan toteutuvan 2,8 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Tuottojen pudotus johtuu Raide-Jokerin aloituksen myöhentymisestä budjetissa arvioidusta. Erityisesti poisto- ja korkokorvauksia saadaan vähemmän kuin budjetissa oli arvioitu. HSL:n infrakorvauksessa korko on kiinteä, joten korkojen nousu ei vaikuta HSL:n infrakorvaukseen.

Toimintamenojen ennustetaan ylittävän noin 2,3 milj. euroa. Menojen nousu johtuu pääosin korkojen noususta.

31008 Palvelut ja luvat

Toimintakate-ennuste on 35,3 miljoonaa euroa, joka on noin 6,3 miljoonaa euroa parempi kuin sitova toimintakatetavoite. Tulojen arvioidaan ylittyvän noin 4,1 miljoonalla eurolla. Tulojen nousu johtuu muun muassa katutyölu-
vista, vuokratuloista, pysäköintitunnuksista sekä pysäköintimaksuista.

Toimintamenojen ennustetaan alittavan tulosbudjetin noin 2,2 milj. eurolla. Alitus johtuu muun muassa henkilöstökuluista, palvelujen ostoista sekä sisäisten vuokrien toteutumisesta budjetoitua pienempänä.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Neljästä sitovasta tavoitteesta kaksi on toteutumassa.

Sitova tavoite "Kaupungin kasvun ja elinvoimaisuuden edistäminen" ei toteudu, koska kahden mittarin ei ennusteta toteutuvan.

Mittari: Helsingissä alkaa vuonna 2023 vähintään 8 000 asunnon rakentaminen. Tavoitteen ei ennusteta toteutuvan. Alkaneen asuntotuotannon määrä per 30.9. oli 3 833 asuntoa. Keskeisinä syinä alhaiseen asuntotuotantomäärään ovat erityisesti korkeana pysyttelevät rakennuskustannukset, korkotason nopea nousu, sijoittajien tuottovaatimusten nousu, todennäköisesti korkeana pysyttelevä inflaatio sekä mainituista tekijöistä johtuva taloudellinen epävarmuus, joka heijastuu erityisesti kovanrahan asuntojen kysyntään ja sitä kautta asuntohankkeiden aloitukseen.

Mittari: Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m² pääosin yleiskaavan raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m²). Toteutunut 10.10.2023: Kaavoitettu 52 375 k-m² asumiseen, josta täydennysrakentamisen osuus 44 931 k-m². Kaavoituksen vuositavoite ei toteudu.

Sitovan tavoitteen "Kaupunkilaiskokemuksen parantaminen" yhden mittarin osalta toteutumista ei voida ennustaa: Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (saapuneet palautteet otettu käsittelyyn keskimäärin kolmessa työpäivässä). Kaupunkitasoisen järjestelmämuutoksen vuoksi tieto ei ole vielä saatavilla.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.
Maankäyttö ja kaupunkirakenne –palvelukokonaisuus:

1. Asuntorakentaminen hiipuu, eikä erilaisiin kasvutavoitteisiin päästä.

Korkojen nousu ja rakennuskustannusten nousu hyödyttää hankkeet. Yleinen talouden epävarmuus vaikuttaa laskevasti asuntojen kysyntään. Tilannetta ei voida kompensoida säännellyn tuotannon lisäämisellä, mikäli rakennuskustannukset säilyvät korkealla tasolla. Tontinluovutusmäärät ja tulot laskevat. Riskin osalta laaditut hallintakeinot:

- Tonttien hintakilpailujen voimakas lisääminen
 - Valmistellaan päätöksentekoon periaatepäätös hallintamuotojen mahdollisista muutoksista
 - Määritellään kaupunkiuudistusalueille ja vastaaville muille alueille periaatepäätös mahdollisuudesta luovuttaa tontteja myymällä omistusasuntotuotannon edistämiseksi
2. HSL:n ja kaupunkiliikenteen omistajaohjauksen sekavuus.

Riskin osalta laaditut hallintakeinot:

- Systematisoidaan ja vakiinnutetaan yhteistoiminta Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa
- Selkiytetään HSL:n omistajaohjausta KYMPille

3. Ei saada kaavoitettua tarvittavaa, tavoitteiden mukaista määrää asuntokerrosalaa.

Ei päästä hyödyntämään yleiskaavan aluevarauksia, varsinkaan kaupungin maalla olevia suuria aluekokonaisuuksia, joista irtoaa tontinluovutukseen ja kaupungin omaan asuntotuotantoon kerrosalaa. Strategian vaatimus viher- ja luontoalueista ja asuntokerrosalatavoite ei kohtaa. Kaupunkilaiset näkevät kaikki vapaat alueet lähivirkistysalueina. Tämä heijastuu myös päätöksentekoon. Kaavat vaativat yhä enemmän selvityksiä ja vaikutusarvioita ja yhä useampi kaava on valituskaava siitä huolimatta, että ne tehdään oikein ja selvitykset ovat riittävät. Hallintakeinona tavoitteellinen ja ennakoitavissa oleva johtaminen sekä tiedolla johtaminen.

Rakennukset ja yleiset alueet –palvelukokonaisuus

Aikataulu- ja kustannusriskit ovat kohonneet kaikissa rakentamishankkeissa johtuen urakoitsijoiden kohonneesta konkurssiriskistä vallitsevassa taloustilanteessa.

1. Asuntotuotanto

Vallitsevan markkinatilanteen takia kaupungin rakennuttamia hitas- ja asumisoikeusasuntoja on myymättä, myynnit etenevät hitaasti ja kauppoja perutaan. Myymättömien asuntojen vastikekulut jäävät kaupungin vastuulle siihen asti, kunnes asunnot saadaan myytyä. Korkotaso nostaa kustannusvastuita.

Asuntotuotannon tuotantotavoitteen merkittävin riski on rakentamiskelpoisten tonttien riittävyys, hallitusohjelmaan kirjattujen ARA-tuotantoa rajoittavien päätösten toimeenpano sekä kaupungin omien yhtiöiden Hekan ja Hason mahdollisuudet ottaa vastaan uudis- ja korjaushankkeita suunnitellussa tahdissa.

2. Tilat

Rakentamiskustannusten korkea taso pääkaupunkiseudulla nostaa toimitilojen rakentamisen kustannuksia. Kaupungin palveluverkkosuunnittelun keskeneräisyys aiheuttaa riskejä toimitilojen kustannustehokkaalle toteuttamiselle.

3. Yleiset alueet

Infrarakentamisen ja kunnossapidon kustannukset pysyvät korkealla tasolla. Indeksien nopea nousu vaikeuttaa laadukkaan kunnossapidon toteuttamista määrärahojen puitteissa erityisesti yleisten alueiden kunnossapidossa. Infrarakentamisessa haasteena on myös riittävä ja osaava henkilöstön määrä kasvavien investointihankkeiden toteuttamiseen.

Käynnissä olevista työmaista aikataulu- ja kustannusriskkejä on erityisesti Mannerheimintien peruskorjaustyöstä tehtyjen valitusten takia sekä Kruunuvuorensillassa.

Epäselvät ja puuttuvat sopimukset alueiden vuokrauksista, hallinnasta ja vastuista vaikeuttavat toimintaa. Tietojärjestelmät eivät palvele toimintaa siten, että sopimustiedot olisivat kaikkien alueella toimivien kaupungin tahojen tiedossa.

Viime talvi oli poikkeuksellisen luminen ja tästä syystä talvikunnossapidon budjetti ylittyi. Talveen liittyy lumen määrän lisäksi useita merkittäviä riskejä, kuten rakenteiden rikkoutuminen ja kasvillisuuden vaurioituminen. Talveen liittyvien riskien kustannukset ovat suuret ja riskin toteutumista ja suuruutta ei voida ennustaa tarkasti ennen sen toteutumista. Talviriskejä pyritään hallitsemaan lumen vastaanottokapasiteetin nostamisella, suunnitelmallisella talveen varautumisella sekä laatimalla etukäteen säästölistan kompensoimaan runsaslumisen talven korkeita kustannuksia.

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Koko palvelukokonaisuutta koskevia toteutuneita riskejä:

- ICT-projektien myöhästyminen
- Henkilöstön saatavuus ja riittävä osaaminen (syynä mm. heikompi palkkataso heikompi kuin verrokkikaupungeissa)
- Talouslukujen ja tulosten raportointi ja seuranta puutteellista
- Uhka- ja väkivaltatilanteiden kärjistyminen

Asukas- ja yrityspalveluissa merkitty seuraavat riskit toteutuneeksi:

- Työhyvinvoinnin vaarantuminen ja kuormitus

Kaupunkimittauspalveluissa on merkitty seuraavat riskit toteutuneiksi:

- Henkilöstön saatavuus ja riittävä osaaminen (Paikkatietopalveluiden ylläpitoa ja kehittämistä ei pystytä tekemään täysipainoisesti rekrytointihaasteiden vuoksi. Palkkataso selkeästi alempi kuin verrokkikaupungeissa ja aiheuttaa köyhyysriskin tietyille työntekijäryhmille, vrt. esim. asumiskustannukset Helsingissä.)
- Työaika ei riitä kaikkien pakollisten tehtävien hoitamiseen
- Rakentamisen laskeva trendi vaikuttanee toiminnan tuottoihin. Tilannetta seurataan.

Rakennusvalvonnan riskien hallintaan suunnitellut toimet ovat käynnissä, mutta kaikkiin toteutuneisiin riskeihin ei voida omassa palvelussa vaikuttaa:

- Työyhteisöriidat sekä työyhteisö- ja esihenkilötaitojen puute
- Kehittämisen edistäminen jumittuu niissä asioissa, joissa tarvitaan hallinnon tukipalveluita, esim. hankinnat.
- Raportoinnin haasteet, jotka vaikuttavat esihenkilötyöhön, toiminnan seurantaan ja näkymiin sekä erityisesti talouden suunnitteluun nettobudjetissa.
- Rakentamisen laskeva trendi vaikuttanee toiminnan tuottoihin. Tilannetta seurataan.

Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut

- Facta-päivitys esti asukaspysäköintitunnusten jatkamisen yhden viikonlopun ajan
- Kunta-10 tulokset valvontayksiköiden osalta huonot, riskiarviossa todettu, että työhyvinvointi vaikuttaa valvontaan, odotettavissa, että liukumien poistaminen aiheuttaa työtyytyväisyyden laskua.
- Uhka- ja väkivaltatilanteet
- Tuottavuusseurannassa esiin tullut valvonnan tehokkuus- ja kattavuuspuutteet. Korjaustoimenpiteet käynnissä.

Hallinto- ja tukipalvelut -palvelukokonaisuus, toteutuneet ja seurannassa olevat riskit

Toimialan kriittisten järjestelmien jatkuvuuden varmistamisen riski on osin toteutunut, sillä Kanslian vastuulla olevat kaupunkiyhteisen asiointipalveluiden alustan (Platta) tietosuojan vaikutusten arviointi ja lisäsuojatoimenpiteiden käyttöönotto viivästyi. Käyttönotot ovat kuitenkin edenneet, ja nyt ensimmäiset palvelut ovat käytössä.

Ohjelmistorobotiikka-alustan ja palvelun siirto Palkelta Talpaan on viivästynyt, minkä vuoksi uusia ohjelmistorobotteja ei ole toistaiseksi voitu tehdä - eikä ole näköpiirissä, milloin niitä päästään tekemään, sillä ensin resursseja vie nykyisten siirto. Ohjelmistorobottien osalta olemme samassa tietosuojatulkintojen tilanteessa, kuin asiointialusta Plattan kanssa aiemmin, eli Kymppä tulkitsee kaupungin tietosuojavastavan linjauksen mukaisesti teknisten lisäsuojatoimien tarpeen, mutta palveluntuottaja kyseenalaistaa tarpeen. Kaikki tämä hidastaa digitalisointitavoitteiden ja tuottavuustavoitteiden toteutumista.

Tietoturvan kehittämiskohteiden määrittelytyö odottaa kaupunkiyhteistä hallintamallia ja Digitaalinen Helsinki palvelutuotannon linjauksia, eikä tietoturva -tavoite etene näin suunnitellussa aikataulussa.

Nousevana riskinä on tunnistettu vihamielinen vaikuttaminen kriittiseen infrastruktuuriin ja kriittiset ICT-infran hallintatoimenpiteet ovat suunnittelussa.

Sarastian vakauttamishanke etenee kohti jatkuvaa toimintaa, mutta riskienhallinnan näkökulmasta erityisesti toimialan ja Talpan välistä yhteistyötä on tarpeen varmistaa.

Hankintojen lainmukaisuuden varmistamiseksi järjestetään säännöllisesti hankintakoulutuksia toimialan henkilöstölle ja tilausten ohjeiden mukaisuuden varmistamiseksi tullaan edellyttämään Oston ajokortti -koulutuksen suorittamista kaikilta tilausten ja ostolaskujen tekijöiltä ja hyväksyjiltä.

Avainhenkilöiden henkilöstömuutostilanteet aiheuttavat resurssivajetta, jolla on vaikutusta toimialan sisäisiin palveluihin, kuten esimerkiksi hr-palveluihin ja kansainvälisen toiminnan kehittämiseen.

Kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysi

Kunnianhimoista ilmastovastuuta ja luonnonsuojelua

- Hiilineutraali Helsinki -päästövähennysohjelma etenee pääosin hyvin ja uudet toimenpiteet vuodelle 2024 käsitellään kaupunginhallituksessa 30.10.
- Liikenteen päästöjen vähentämisellä on edelleen kiire, ja vaikuttavimpien toimien laajat vaikutusarvioinnit päästäneen aloittamaan marraskuussa 2023. Erillinen polttomoottoriautokieltoon ja autokantaan liittyvä tutkimus valmistunee marraskuussa.
- Ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyvän rankkasadesuunnitelman laatiminen etenee suunnitelman mukaisesti, ensimmäinen vaihe valmistuu Q1/2024. Hydrologisen mallin ja hellesuunnitelman valmistelut on aloitettu. Tulvaryhmä on käynnistynyt ja työ aloitettu merivesitulvista.
- HNH-tavoitteita on edistetty myös maisemasuunnittelun keinoin: on kehitetty hiilijalanjäljen laskentaan perustuvaa kaavamääräystä ja sen käyttöönottoa.
- Luonnonhoidon linjausten metsäluonnon osion päivitys on käynnissä.
- Tehostetun talvihoidon reitistö laajenee tänä vuonna 30 kilometriä, jolloin reitistön pituus tulee olemaan 125 kilometriä. Pyöräilyn kehittämissuunnitelman linjausten mukaan tehostetun talvihoidon reitistön tulisi olla 150 km vuonna 2025.
- LUMO-ohjelman toteutus ja viiden luonnonsuojelualueen esitysten valmistelu etenee suunnitellusti. Uuden kymmenvuotisen luonnonsuojeluohjelman laadinta on käynnistetty, ja siinä hyödynnetty vedenalaista luontotietoa suunnitelman mukaisesti.
- Kierto- ja jakamistalouden toimenpideohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.6.2023.
- Oman asuntotuotannon uudiskohteet on rakennettu määräysten tasoa energiatehokkaammiksi ja maalämpö on kohteissa ensisijainen lämmitysmuoto.

Helsingin kaupunginosien omaleimaisuutta ja turvallisuutta vaalitaan

- Asukkaiden viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta on parannettu mm. leikkipuistojen valaistusohjausta parantamalla sekä ulkovalaistusverkon ennätyslyhyellä alle kahden päivän keskimääräisellä korjausajalla.
- Yhdessä poliisin ja nuorisotoimen kanssa on tehty nuorison suosimien puistojen turvallisuuskatselmus ja kaupunki uudistusalueilla on ulkovalaistusta saneerattu laajasti Malminkartanossa ja Kannelmäessä.

Toimiva ja kaunis kaupunki

- Asemakaavoitustavoite asumisen osalta ei tule toteutumaan. Riskit pienten ja sirpaleisten hankkeiden osalta ovat toteutuneet.

- Suurista kaavahankkeista monet ovat kaatuneet päätöksenteossa, ja yksityiselle maalle kaavoitettavista hankkeista monet ovat kaatuneet maanomistajan haasteisiin. Samoin täydennysrakentamishankkeiden osalta on törmätty erilaisiin haasteisiin.
- Uusien asuntojen aloituksia ennustetaan toteutuvan tänä vuonna 1 443 asuntoa, joten asetettua tavoitetta 1 750 asuntoa ei saavuteta. Keskeisinä syinä alhaiseen asuntotuotantomäärään ovat erityisesti korkeana pysyttelevät rakennuskustannukset, korkotason nopea nousu, sijoittajien tuottovaatimusten nousu, korkeana pysyttelevä inflaatio sekä taloudellinen epävarmuus, joka heijastuu erityisesti kovanrahan asuntojen kysyntään ja sitä kautta asuntohankkeiden aloituksiin.
- Helsingin kaupungin vuokra-asuntojen peruskorjauksia aloitetaan tänä vuonna 1 050 asunnossa, joten tavoitetta 1 150 asunnon peruskorjauksen aloituksesta ei saavuteta.
- Uusien asuntojen myynti on hidastunut merkittävästi ja valmistuneita hitas- ja asumisoikeusasuntoja on myymättä. Kauppoja on tehty 130 kpl kun tavoite tälle vuodelle on 1 074 kauppaa.
- Länsi-Helsingin raitiotien valmistelu jatkuu ja etenee aikataulussa. Huopalahdentien ja Vihdintien liikennesuunnitelmat ovat valmistuneet ja raitiotien hankesuunnitelma valmistuu marraskuun aikana.
- Viikin-Malmin pikaraitiotien yleissuunnitelman valmistelu alkaa marraskuussa. Hakaniemen ja Länsisataman välisen yhteyden valmistelu jatkuu myös suunnitellusti.
- Uuden, HITAS-järjestelmän korvaavan, kohtuuhintaisen omistusasuntomallin on kehitystyötä jatkettu: korvaajaksi ehdotetaan osaomistusmallia. Seuraavaksi selvitetään mallin toteuttamismahdollisuudet.
- Kaupungin tilojen asukaskäytön edistäminen pilotti-kohteissa etenee suunnitellusti. Pilotilla helpotetaan kaupungin palvelurakennusten asukaskäyttöä kaupungin normaalikäytön ulkopuolella.

Vastuullinen talous kestävän kasvun perustana

- Kaupunkiympäristön toimialalla on sovittu käynnistettävien toimintojen tarkastelu tuottavuuden parantamistoimien tunnistamiseksi. Työ on käynnistynyt kaikissa palvelukokonaisuuksissa ja tuottavuustoimia on toimeenpantu.
- Taloudellista tehokkuutta toimintaan on haettu mm. toimintamalleja järkeistämällä ja laajentamalla kilpailuttamalla hankittavia töitä.
- Omassa asuntotuotannossa on tehty tuottavuustarkastelu ja käynnistetty kehittämistoimenpiteitä tuottavuuden parantamiseksi.
- Ammattimaisen oman tilakannan kiinteistöjohtamisen kehittäminen etenee suunnitellusti ja talonrakennushankkeiden hankesalkun käyttöönotolla saavutetaan parempaa hankkeiden kokonaishallintaa.
- Yleisten alueiden kunnossapidon kilpailuttamalla hankittavien alueurakoiden osuus kasvaa tänä vuonna teknisen palvelustrategian mukaisesti ja infrarakennuttamisen allianssihankkeen toimintaprosessin kehittäminen on käynnissä.
- Tärkeistä luovutettavista kiinteistöistä Tennispalatsin myyntiesitys on hyväksytty lautakunnassa, Sähkötalon myyntineuvottelut ovat käynnissä.
- Ulkoisten maanvuokrien tavoitteen (275 milj. €) ennustetaan toteutuvan.
- Kaupunkiympäristötalon tilojen käyttöä on tehostettu siten, että tiloihin on muuttanut kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta sekä kanslian strategiaosastolta yhteensä 618 henkilöä.
- Toimialan hankintojen johtamista on edistetty toimittajahallinnan prosessin kehitystarpeiden tunnistamisella.
- Toimittajahallinnan kehittämiseksi on käynnistetty pilotti ICT toimittajahallinnan toimintamallin kehittämiseksi.
- Käynnissä on myös vaikuttavimmille hankinnoille vastuullisuuskriteerien määrittelytyö, jossa vastuullisuuskriteereitä tehdään varsinkin taloudellisen ja sosiaalisen vastuullisuuden osalta.

Älykästä Helsinkiä johdetaan tiedolla ja digitalisaatiota hyödyntäen

- Omassa asuntotuotannossa on kehitetty järjestelmällisesti hankesuunnittelun, täydennysrakentamisen ja takuutarkastusten prosesseja, joiden kautta saavutetaan parempaa täydennysrakentamispotentiaalin hyödyntämistä ja takuutarkastusten kehittämisen kautta varmistetaan rakennusten tavoitteiden mukainen laatu. Uusi myyntijärjestelmä on otettu käyttöön.
- Yleisillä alueilla on kehitetty älyliikenteen edellytyksiä mm. erilaisten tietojärjestelmäprojektien kautta. Yleisten alueiden omaisuudenhallinnan rekisterien kehittämistyöt etenevät ja palvelutilojen uudet tietojärjestelmät on otettu käyttöön. Nämä toimenpiteet mahdollistavat jatkossa paremman tiedolla johtamisen.

Investoinnit

8 01 Kiinteä omaisuus

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuodelle 2023 laaditussa talousarviossa kiinteää omaisuutta arvioitiin myytävän 85,0 milj. eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin arvioitiin kirjattavan tasearvon mukaiset 4,25 milj. euroa ja näiden erotus arvioidut myyntivoitot 80,75 milj. euroa tuloiksi talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne. Kaupunginhallitus on 1.4.2019 hyväksymien tontinluovutuslinjausten mukaan tontit luovutetaan ensisijaisesti vuokraamalla, ja myymällä vain erityisistä syistä. Myyntitulojen määrä on edellä mainitusta johtuen aiempia vuosia alemmalla tasolla. Lisäksi myyntitulojen toteutumiseen vaikuttavat vuonna 2023 keskeisesti rakentamisen suhdannetilanteen muuttuminen sekä rakentamishankkeiden etenemistä hidastavat kaavavalitukset.

Maanmyyntitulojen ennuste on tässä vaiheessa 31 milj. euroa, josta kiinteän omaisuuden myyntiin arvioidaan kirjattavan 1,35 milj. euroa. Maanmyynnin toteuma per 30.9.2023 on noin 27 milj. euroa, josta kiinteän omaisuuden myyntiin on arvioitu kirjattavan noin 1,15 milj. euroa.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoituskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviokohdalla Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostojen ja lunastusten sekä kaavoituskorvausten (8 01 01) perusmääräraha on 13,5 milj. euroa vuonna 2023. Määräraha pitää sisällään myös maksettavaksi tulevat vuokratonttien täydennysrakentamiskorvaukset. Kvsto on lisäksi myöntänyt 0,432 milj. euron ylitysoikeuden 1.3.2023 § 57 ja 16 milj. euron määrärahan siirron 14.6.2023 § 138. Määrärahaa on siten käytössä yhteensä 29,932 milj. Euroa.

Esitetty määräraha ei sisällä maanvaihtojen, erillisten ennakoimattomien hankkeiden vaatimien (kiireellisten) maanhankintojen eikä maankäyttösopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia.

Määrärahaa on 30.9.2023 mennessä käytetty 13 milj. euroa. Ennustamme määrärahat käytettävän kokonaan. Kaupunki on kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä tehnyt kauppvoja ja päätöksiä sekä saavuttanut neuvottelutuloksia yhteensä 30 kaupasta, yhteensä noin 19 milj. euroa. Näistä vuokratonttien täydennysrakentamiseen liittyviä vuokraoikeuden hankintojen osuus on 7 kpl, yhteensä noin 5 milj. euroa. Vuokraoikeuksien hankinnat mahdollistavat yhteensä noin 29 000 kem2:n rakennusoikeuden vuokraamisen, joka tuo kaupungille uutta maanvuokratuloa arviolta 0,61 milj. euroa/vuosi, eli noin 12 %:n vuosituoton kauppahinnalle.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen

Määrärahaa oli talousarviossa varattu käytettäväksi 18,7 milj. euroa. Määrärahasta on siirretty 1,0 milj. euroa käytettäväksi talousarviokohtaan 8 01 01 (14.6.23 §123), joten käytettävissä on yhteensä 17,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 16,2 milj. euroa. Käyttöaste on 92 %. Käyttämättä jäävä 1,5 milj. euroa on esitetty lisättäväksi kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

Projektialueiden ulkopuolisten täydennysrakennusalueiden rakentamiskelpoiseksi saattamiseen varattua määrärahaa käytetään luomaan edellytyksiä erilaisten rakennushankkeiden toteuttamiseen. Vuosittain keskimäärin 40–70 asunto- ja toimitilatonttia sekä useita kaupungin palveluverkon kehittämiseen liittyvää tonttia saatetaan määrärahalla rakentamiskelpoiseksi. Määrärahalla toteutettavat toimenpiteet koskevat muun muassa pilaantuneiden maiden puhdistamista, johtosiirtoja, rakennusten purkuja sekä muuta esirakentamista.

Vuonna 2023 määrärahalta toteutetaan vuodelta 2022 jatkuvia hankkeita sekä niitä hankkeita, joihin on sitouduttu erilaisin sopimuksin. Lisäksi käynnistetään uusia palveluverkon kehittämiseen ja täydennysrakentamiseen liittyviä esirakennushankkeita. Merkittävimmät kohteet ovat Roihupellon kampuksen, Laakson sairaala-alueen esirakentaminen ja Keskustan terveys- ja hyvinvointikeskuksen esirakentaminen. Talousarviokohtaan useissa hankkeissa on aikataulupevarmuuksia.

8 02 Rakennukset

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2023 on varattu yhteensä 305 miljoonaa euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on osoitettu 145 miljoonaa euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 159 miljoonaa euroa.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Merkittävimmät vuokrahankkeet ovat Metsolan ala-asteen korvaava uudisrakennus ja Luonnontiedelukio. Maatullin ala-asteen ja päiväkotit Mintun korvaava uudisrakennus, Laakson yhteissairaala, Haagan, Malmin ja Keskustan terveys ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta.

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2023 on osoitettu investointimäärärahaa 364,5 miljoonaa euroa, joka sisältää edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 60 milj. euroa.

Vuonna 2023 talonrakennusmäärärahaa ennustetaan käytettävän 290 milj. euroa eli 80 % budjetoidusta määrärahasta.

Investointimäärärahan käyttöennuste perustuu tehtyihin tilauksiin ja hankkeiden toteutusajankaulujen perusteella arvioituun laskutukseen. Hankkeita on käynnissä noin 290 kappaletta.

8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kylkn käytettäväksi

Uudisrakentamisen pääpaino on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2023 merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat uudisrakennushankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin Kuninkaantammen toimipisteen uudisrakennus, Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Oulunkylän ala-asteen laajennus, Kottbyn grundskolanin ja Helsingin kielilukion korvaava uudisrakennus, lasten päiväkodit Kaarelanraitti ja Vanhainen sekä Kontulan pelastusasema.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia merkittäviä uudisrakennushankkeita mm. Suutarilan monitoimitalo, Herneisaaren peruskoulu, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, päiväkotit ja liikuntatilat, Merilahden peruskoulun korvaava uudisrakennus ja Malmin sairaalan laajennus.

Vuoden 2023 määräraha on 177,6 milj. euroa, joka sisältää edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 32,2 milj. euroa. Uudisrakennushankkeisiin ennustetaan käytettävän 130,6 milj. euroa eli 74 % budjetoidusta määrärahasta. Uudisrakennushankkeille osoitetusta investointimäärärahasta jää käyttämättä 47 milj. euroa.

Määrärahaa jää käyttämättä koska Pakilanpuiston allianssihankeiden 2. vaiheen, Pasilan peruskoulun ja päiväkodin, Lpk Perhosen, Lpk Longinojan, Lpk Pelimannin ja Tiukun uudisrakennushankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti. Kuninkaantammessa sijaitsevan Kannelmäen peruskoulun ja päiväkodin, Lpk Kaarelanraitin, Helsingin kielilukion uudishankkeiden laskutus oli vuonna 2022 arvioitua suurempi ja kuluun vuoden käyttö jää vastaavasti pienemmäksi. Hyvösen lastenkodin työmaalla sattuneen tulipalon takia hankkeen valmistuminen siirtyi vuodelle 2024.

Päiväkotit Vaapukan, Puotilan ala-asteen ja Verkkosaaren päiväkodin uudisrakennushankkeet ovat valmistuneet vuonna 2022 ja hankkeiden takuuvuosille varatut ylitysoikeudet jäävät pääosin käyttämättä.

Kottby lågstadieskola laskutusennuste on noussut edellisen ennusteeseen verrattuna ja hankkeen laskutusennuste vastaa hankkeelle myönnettyä määrärahaa.

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2023	Arvioitu käyttö 2023	Määräraha jää käyttämättä
8020102	Helsingin kielilukio	Korvaava uudisrakennus	8,5	5	3,5
8020102	Kannelmäen peruskoulu ja päiväkoti (Kuninkaantammi)	Uudisrakennus	9,6	4	5,6
8020102	Pakilanpuiston allianssi	Uudisrakennus	20	15	5
8020102	Pasilan peruskoulu ja päiväkoti	Uudisrakennus	21,9	14	7,9
8020102	Puutilan ala-aste	Uudisrakennus	3	0	3
8020102	Päiväkoti Kaarelanraitti ja luokat 1-2	Uudisrakennus	6	3	3
8020102	Päiväkoti Longinoja	Korvaava uudisrakennus	6,2	4	2,2
8020102	Päiväkoti Pelimanni ja Tiuku	Korvaava uudisrakennus	6,1	2	4,1
8020102	Päiväkoti Tunturi	Korvaava uudisrakennus	3	2	1
8020102	Päiväkoti Perhonen	Korvaava uudisrakennus	3,8	0,7	3,1
8020102	Päiväkoti Vaapukka	Korvaava uudisrakennus	3	0	3
8020102	Päiväkoti Verkkosaari	Uudisrakennus	3	1	2
8020103	Hakaniemen kauppahallin maanalaisen huoltopiha	Uudisrakennus	7	6	1
8020105	Hyvösen lastenkoti	Korvaava uudisrakennus	5,7	3,2	2,5
		YHTEENSÄ	106,8	59,9	46,9

8 02 02 Korjaushankkeet, kylkn käytettäväksi

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen mutta varsinkin koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisyyden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2023 korjausrakentamisen investointitaso on 159 miljoonaa euroa. Uudisrakentamisesta 78 miljoonaa euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2023 käytetään 237 miljoonaa euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2023 merkittävimmät rakentamisvaiheessa olevat korjaushankkeet ovat Käpylän peruskoulun Väinölä-rakennuksen, Pihlajiston ala-asteen, Gymnasiet Lärkanin, Hoplaxskolanin Lokkalantien toimipisteen, Taivallahden peruskoulun, Tahvonlahden ja Kallion ala-asteen sekä Finlandiatalon perusparannukset.

Suunnitteluvaiheessa on myös lukuisia korjaushankkeita mm. Töölön kisahallin, Yrjönkadun uimahallin, Pitäjämäen peruskoulun, päiväkodin, kirjaston ja nuorisotalon sekä Drumsö lögstadieskolanin perusparannus.

Kestävän kehityksen investointeihin on varattu 4,5 miljoonaa euroa sisältäen aurinkosähkön lisäämisen.

Kohdennettujen hankkeiden lisäksi vuodelle 2023 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 8 miljoonaa euroa. Määräraha käytetään välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitetaan lisä- ja väistötilojen investointiosuudet. Isot vuosikorjaukset ja kaikki peruskorjaukset rahoitetaan nykykäytännön mukaisesti käyttötaloudesta korjauksen ja kunnossapidon budjetista.

Korjausrakentamishankkeille osoitettu investointimääräraha on 186,9 milj. euroa, joka sisältää edellisenä vuonna käyttämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnetyn ylitysoikeuden 27,8 milj. euroa. Korjausrakentamishankkeisiin ennustetaan käytettävän 159,4 milj. euroa eli 85 % budjetoidusta määrärahasta.

Määräraha jää käyttämättä koska Käpylän koulun Väinölä ja Untamo rakennuksien, Hoplaxskolanin ja Grundskolan Norsenin Cygnaeus-enhetenin perusparannushankkeiden aloitusedellytykset eivät toteutuneet suunnitellun aikataulun mukaisesti. Tahvonlahden ala-asteen perusparannuksen valmistuminen on myöhästynyt ja hanke valmistuu 2023 vuoden lopussa. Osa laskutuksesta siirtyy seuraavalle vuodelle. Kallion ja Tehtaankadun ala-asteen sekä Taivallahden peruskoulun perusparannuksen laskutus oli vuonna 2022 arvioitua suurempi ja kuluvan vuoden käyttö jää vastaavasti pienemmäksi.

Kestävän kehityksen ja energiainvestoinneille osoitettu investointimääräraha on nostettu 2 milj. eurolla 4,5 milj. euroon. Arvioidaan, että kuluvana vuonna saadaan hankkeita käyntiin mutta laskutus ennustetaan jäävän 2,5 milj. euroon.

Talousarvioneuvotteluissa Karstulantien väestönsuojan perusparannushankkeen aikataulua on aikaistettu neljällä vuodella, siten että hankkeen toteutus on vuonna 2023. Hankkeen suunnittelu on käynnistetty mutta toteutus siirtyy vuodelle 2024.

Niemenmäen väestönsuojan, Kannelmäen päiväkodin ja Pihlajiston ala-asteen laskutusennusteet ovat nousseet edelliseen ennusteeseen verrattuna ja hankkeiden laskutusennusteet vastaavat hankkeille myönnettyä määrärahaa.

Vuoden 2022 talousarvion yhteydessä vuokramallia uudistettiin ylläpitovuokrien määräytymisen osalta toteuttamalla kirjauskäytännön muutos, jolla kaikki vuosi- ja peruskorjaukset rahoitetaan jatkossa käyttötalousosan määrärahoilla. Peruskorjauksilla ja vuosikorjauksilla tarkoitetaan rakennuksen korjauksia – tyypillisesti vesikaton, julkisivun tai ikkunoiden tai muiden rakennusosien osittaista tai täydellistä korjaamista uutta vastaavaan kuntoon. Tällä hetkellä käydään neuvotteluja kaupungin kirjanpidosta vastaavien kanssa siitä, pitäisikö hankkeet, jotka pidentävät kohteen taloudellista pitoaika kuitenkin rahoittaa investointitaloudesta ja aktivoida taseeseen. Ennuste perustuu oletukseen, että pitoaika pidentävät korjaushankkeet tullaan siirtämään rahoitettavaksi käyttötalousosasta investointitalouteen. Siirtyvien korjauksien arvioitu toteuma on n. 5 milj. euroa ja se on otettu huomioon korjaushankkeiden ennusteissa.

TA-kohta	Nimi	Sisältö	Määräraha yhteensä 2023	Arvioitu käyttö 2023	Määräraha jää käyttämättä
8020202	Grundskolan Norsen Cygnaeus-enheten	Perusparannus	5,5	0,1	5,4
8020202	Hoplaxskolan	Perusparannus ja laajennus	13,2	6	7,2
8020202	Kallion ala-aste	Perusparannus	16,7	10	6,7
8020203	Karstulantien väestönsuoja	Perusparannus	3	1	2
8020206	Kestävän kehityksen ja energiainvestoinnit	Perusparannus	4,5	2,5	2
8020202	Käpylän koulun Untamo-rakennus	Perusparannus	4,8	1	3,8
8020202	Käpylän koulun Väinölä-rakennus	Perusparannus	15,2	10	5,2
8020202	Tahvonlahden ala-aste	Perusparannus	8,8	5,1	3,7
8020202	Taivallahden peruskoulu	Perusparannus	17,5	10,5	7
8020202	Tehtaankadun ala-aste	Perusparannus	4	2	2
		YHTEENSÄ	93,2	48,2	45

Hankkeille osoitetuista käyttämättä jäävästä määrärahasta 12,5 milj. euroa ohjelmoidaan kohdentamattomille korjaushankkeille ja 5 milj. euroa ohjelmoidaan käyttötalousosasta investointitalouteen siirtyville hankkeille.

Korjausrakentamismäärärahan kohdentamattomien korjaustöiden 8 milj. euroa ja uudelleen ohjelmoiduista määrärahoista 12,5 milj. euroa, yhteensä 20,5 milj. euroa käytetään välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä ja sillä rahoitetaan lisä- ja väistötilojen investointiosuudet.

8 03 Kadut ja liikenneväylät

Katuihin ja liikenneväyliin on käytettävissä TA-muutosten jälkeen yhteensä 91,8 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 87,2 milj. euroa. Käyttöaste on 95 %.

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Talousarviokohdalla on käytettävissä 84,9 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 6,0 milj. euroa, yhteensä 90,9 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 86,3 milj. euroa. Käyttöaste on 95 %

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on käytettävissä 16,3 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 4,6 milj. euroa, yhteensä 20,9 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 19,6 milj. euroa. Käyttöaste on 94 %.

Uudisrakentamisen määräraha käytetään asuntotuotannon edellyttämien katujen rakentamiseen suurpiirien alueella. Merkittäviä uudisrakentamiskohteita vuonna 2023 ovat mm. Raide-Jokerin varren täydennysrakentamisalueet, Hiekkarannantie Taivallahdessa, Maatullinpuiston eteläosan ja Fallkullan kiilan alueet Tapaninkylässä sekä Kauppamyllyntien ympäristö Roihupellossa. Vanhan Porvoontien meluesteen toteutus viivästyy vuodelle 2024 henkilömuutoksista aiheutuneiden suunnitteluviveiden takia. Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on käytettävissä 61,3 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitsoikeusmäärärahaa 1,4 milj. euroa, yhteensä 62,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 62,4 milj. euroa. Käyttöaste on lähes 100 %.

Merkittävimpiä **katujen peruskorjaushankkeita** ovat vuonna 2020 käynnistynyt Suomenlinnan katujen peruskorjaus ja vuonna 2022 aloitettu Maatullinkujan peruskorjaus Tapulikaupungissa sekä Havis Amandan altaan peruskorjaus.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Määrärahalla saneerataan ulkovalaistusverkkoa ja liikennevaloja pääsääntöisesti osana yhteiskaivuja, kun sähkö- ja televerkostoja uudistetaan. Vanhojen purkauslamppujen poistuminen markkinoilta vuonna 2027 edellyttää LED-valaisinsaneerauksen määrätietoista edistämistä, ja aiemmasta noin 3 000 valaisimen vuosisaneerauksesta on siirrytty noin 10 000 valaisimen vuosisaneeraukseen. Telematiikan peruskorjaus keskittyy vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, meluesteet) määrärahalla jatketaan vuonna 2022 käynnistynyttä Rajasaarensillan uusimista, uusitaan Mannerheimintien silta, peruskorjataan Viikin ramppisilltoja ja Talkootien ylikulkusilta sekä tehdään taitorakenteiden vauriokorjauksia. Määrärahalla jatketaan lisäksi Kulo saaren sillan suunnittelua.

Uudelleenpäällystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päällystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille. Myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päällysteitä uusitaan osana strategianmukaisen kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvattamisen tavoitetta. Bitumin hinnan nousun takia on uudelleenpäällystämiseen osoitettu 1,3 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla jatketaan Ruskeasuon tulevaan raitiovaunuvarikkoon liittyvien katu- ja järjestelyiden toteuttamista Nauvontiellä, viimeistellään Rosina Heikelin aukion raitiotien kääntöpaikan urakka sekä tehdään runkolinjojen pysäkkiparannuksia.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille jatketaan. Liikennejärjestelyhankkeina toteutetaan myös väliaikaisia keskustan kävelyn ja oleilun kehittämisen toimenpiteitä sekä käynnistetään 15 pysäköintipaikan muuttaminen viherrakenteeksi kantakaupungin alueella. Liikennejärjestelyhankkeiden ennustetaan etenevän suunnitellusti. Tapaninvainiontien ja Karhusuontien sekä Karhusuontien ja Pukinmäenkaaren liittymien perusparantaminen siirtyy vuodelle 2024 suunnittelun resurssivajeitten takia.

Pyöräilyn ja jalankulun suurimmat investoinnit kohdistuvat Mannerheimintie välillä Postikatu Runeberginkatu, Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävän (Kaisantunneli), Itäbaanan jatkon –urakoihin sekä pyöräilyn ja jalankulun liikennejärjestelyihin läntisen ja itäisen kantakaupungin alueella. Lisäksi määrärahalla toteutetaan Raide-

Jokerin varrella jalankulkua ja pyöräilyä parantavia hankkeita ja jatketaan vuonna 2022 alkanutta Katariina Saksilaisen kadun rakentamista. Mannerheimintien urakkahinta on suunnitteluvaiheen kustannusarviota korkeampi nostaan hankkeen vuosittaista määräraharaketta vuosina 2023–25. Koulun pihojen pyöräpysäköinnin kehittämisen toteutus siirtyy vuodelle 2024. Lisäksi Hämeentien peruskorjaus välillä Kustaa Vaasan tie Annalantie urakan aloitus viivästyy vuodelle 2024 henkilömuutoksista aiheutuneiden suunnitteluviiveiden takia.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. Muihin investointeihin on talousarviossa vuodelle 2023 varattu määrärahaa 7,3 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 4,3 milj. euroa. Käyttöaste on 59 %.

Täytemaan vastaanottoaikojen määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikojen toteuttamiseen. Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. Täytemaan vastaanottoaikojen määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishojelman mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikojen toteuttamiseen.

Lumenvastaanottoaikojen ja hiekkasiilojen investointimäärärahalla järjestetään lumenvastaanotto toiminnan kapasiteetti vastaamaan Helsingin kaduilta tulevaa lumen hävitystarvetta kaupungin toimivuuden turvaamiseksi talviaikana, varmistetaan tarvittava määrä lumen vastaanottoaikoja sekä innovoidaan lumen lähivastaanottojärjestelyjä. Lisäksi kehitetään nykyisten hiekoitussepin varastosilojen ja suolavarastojen perusparannuksia kaupungin eri osissa.

Yleiset käymälät määrärahalla viimeistellään Ursininkallion city-wc. Kaivopuisto II:n toteutus siirtyy vuodelle 2024 henkilömuutoksista aiheutuneiden suunnitteluviiveiden takia.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalla suunnitellaan Kirkonkylänkosken padon purkamisen ja Jakomäen hiekkakuoppien rakentaminen yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa sekä jatketaan hulevesien viivytysohjelmien suunnittelua Mustapuron varrelle. Idän rantareitin perusparannus välillä Reginankuja Vanhakylä ja Kauppatorin tulvasuojeluhanke käynnistyvät.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Yhteishankkeisiin Väyläviraston kanssa on käytettävissä 0,9 milj. euroa, joka ennustetaan käytettävän täysimääräisesti.

Kaupungin kustannusosuutta väyläviraston yhteishankkeissa koskeva määräraha sisältää valtion maanteihin liittyvät liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta niitä kaupungin maankäytön kehittämisestä aiheutuvia hankkeita, jotka kaupunki rahoittaa kokonaan. Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa edistävät kaupungin toimivuutta, asuntotuotantoa ja kaupungin liikennejärjestelmää strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Vuoden 2023 hankkeita ovat Lahdenväylän ylittävän Ilmasillan rakennussuunnittelu, Koivusaaren eritasoliittymän tie- ja katusuunnittelu, Turunväylän ja Huopalahdentien liittymän tiesuunnittelu sekä muita pienempiä yhteissuunnitteluhankkeita, joiden toteutus on mahdollista käynnistää taloussuunnitelmakaudella.

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Puisto- ja liikunta-aluehankkeisiin on käytettävissä 31,4 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 5,0 milj. euroa, yhteensä 36,4 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 34,8 milj. euroa. Käyttöaste on 96 %. Käyttämättä jäävä 1,6 milj. euroa on esitetty lisättäväksi kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

Toimintasuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden hanketarpeisiin perustuen. Liikunta-alueinvestoinneissa peruskorjaus- ja uusien investointikohteiden tarvemäärittelyn tekee liikunta-alueomaisuutta hallinnoiva ja ylläpitävä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

Toimintaa kehitetään yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa ja puistohankkeita mm. kilpailutetaan aiempaa enemmän. Vuoden 2023 kilpailutettavia puistohankkeita ovat Sibeliuksenpuisto, Kaisaniemenpuisto, Longin-
ojanpuisto sekä leikkipuistot Vähätupa, Maasälkä, Filpus ja Maunula.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjaukseen on käytettävissä 16,8 milj. euroa sisältäen luonnonsuojelualueet, joihin on osoitettu 1,0 milj. euroa. Lisäksi käytettävissä on vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 1,0 milj. euroa, yhteensä 17,8 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 18,8 milj. euroa. Käyttöaste on 106 %.

Vuonna 2022 käynnistyneitä ja vuonna 2023 jatkuvia hankkeita ovat Ruoholahdenpuiston leikkipaikan ja pelikentän peruskorjaus, Haaganpuron alajuoksun kunnostaminen, Kaisaniemenpuiston peruskorjaus, Kiertotähden viljely-
palsta-alueen ja Tervapääskynpuiston peruskorjaus. Lisäksi jatketaan Puistolan Suuntimopuiston ja Viikinmäen Maarianmaanpuiston rakentamista.

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy asuntotuotantokohteiden puistopalveluhankkeisiin, jotta asukkaiden palvelutaso saataisiin pidetyksi riittävänä ja tasapuolisena. Uudiskohteista kuntoporrasohjelman 2020–2030 mukais-
ten kohteiden toteuttamista jatketaan sekä Vaasanpuistikon peruskorjaus alkaa. Sigurd Frosteruksen puiston puisto-
suunnitelmasta tehdyn valituksen takia hanke ei pääse käynnistymään suunnitellusti. Hankkeelta vapautuvaa rahoitusta suunnataan Leikkipuisto Sepän peruskorjaukseen Tehtaanpuistossa.

Merkittävimmät **puistojen peruskorjaushankkeet** ovat Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen seuraava vaihe ja Sibeliuksenpuiston peruskorjauksen ensimmäinen vaihe. Peruskorjattavia leikkipuistoja ovat leikkipuisto Vähätupa Konalassa, leikkipuisto Ruoholahti, leikkipuisto Rusthollari Puotilassa, Roihuvuoren aluepuisto, leikkipuisto Maunula, leikkipuisto Maasälkä Pihlajamäessä ja leikkipuisto Seppä Punavuoressa. Merkittävimpiä puistojen ulkova-
laistuksen peruskorjaushankkeita ovat Tähtitornin vuoren ja Ullanpuistikon sekä Munkkivuoren puistoreittien ulko-
valaistuksen peruskorjaus. Leikkipuistojen toteutusta on jouduttu vaiheistamaan resurssipulan vuoksi, jolloin osa kustannuksista siirtyi vuodelle 2024.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit kohdistuvat nykyisten luonnonsuojelualueiden käyttöpaineiden haittojen ehkäisemiseen kuten opasteisiin, luontopolkujen kunnostuksiin ja uusiin rakenteisiin. Investoinneilla mahdollistetaan myös luonnonhoidon toteuttamiseen liittyvien rakenteiden rakentaminen, kuten laiduntamisen vaatimia aitauksia sekä uusien luonnonsuojelualueiden palveluiden ja rajamerkkien toteuttamista. Määrärahaa luonnonsuojelualueinvestointeihin ennustetaan käytettävän noin 1,3 milj. euroa.

Vuonna 2023 investoinneilla saatetaan loppuun Vanhankaupungin-Viikin alueen luontopalvelurakenteiden täydentäminen, Haltialanmetsän polkuverkosto ja opastus rakennetaan loppuun sekä toteutetaan Utelan uusien luonnonsuojelualueiden opasteet ja tarvittavat rakenteet.

Merellisen Helsingin strategiaa edistäviä puistohankkeita vuonna 2023 on mm. Lauttasaaren rantareitin opastus. Liikuntapaikoista ja ulkoilualueista merellisen Helsingin strategiaa tukevia hankkeita ovat mm. laitureiden uusimiset.

Merellisen Helsingin kohteet ja niiden rahoitus sijoittuvat osin myös muille talousarviokohdille. Muille talousarviokohdille sijoituvia merellisen Helsingin hankkeita ovat muun muassa Idän opastettua rantareittiä koskevat rakenteelliset korjaukset.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilualueisiin on käytettävissä 14,6 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 4,0 milj. euroa, yhteensä 18,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 16,0 milj. euroa. Käyttöaste on 86 %.

Määrärahalla toteutetaan muun muassa vuonna 2022 käynnistynyt Johanneksenpuiston tekojärata ja Keskuspuiston opastuksen parantaminen sekä käynnistetään Pirkkolan yleisurheilukentän ja Herttoniemen liikuntapuiston perusrantaminen. Lisäksi jatketaan tekoonurmikenttien, ulkokuntoilupisteiden ja lähiliikuntapaikkojen peruskorjauksia sekä varaudutaan merellisen strategian saaristoinvestointeihin.

8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta

Talousarvioehdotuksessa on käytettävissä vuodelle 2023 irtaimen omaisuuden määrärahaa tietotekniikkahankinnoille 4,489 milj. euroa ja muihin investointeihin 0,137 milj. euroa. Lisäksi on käytettävissä ylitysoikeutta 2,7 milj. euroa. Kokonaismääräraha 7,326 milj. euroa, josta tietotekniikkahankinnat 6,789 milj. euroa ja muuta hankinnat 0,537 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden perushankinnat arvioidaan toteutuvan 5,8 milj. euroa. ICT-irtaimen budjetista toteutuu 5,3 milj. euroa ja budjetista säästyisi arviolta 1,5 milj. euroa. Muun irtaimen hankinnat toteutuvat budjetin mukaisesti 0,5 milj. euroa.

Toimiala on Kaupunginkanslian ohjeen mukaisesti esittänyt toimialajohtajan kirjeellä 27.9.2023, että irtaimen omaisuuden määrärahasta tulisi siirtää 1,5 milj. euroa vuoden 2024 talousarvion tietotekniikkahankintojen raamin päälle.

Tietotekniikkahankkeiden määräraha on priorisoitu jo aiemmin käynnissä olevien projektien jatkuvuuden takamiseksi ja Kympprojektimallin mukaisen P2 päätöspisteen saavuttaneille projekteille sekä jatkuvuuden kannalta kriittisiin hankkeisiin, lainsäädännön vaatimiin muutoksiin ja valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin.

Kaupunkiyhteisen Platta-alustan tietosuojavaatimusten toteuttamisesta johtuneista viivästyksistä ei ole päästy julkaisemaan tuotantoon sinne kehitettyjä järjestelmiä ja tästä syystä sähköiseen asiointiin liittyvien projektien kustannukset ovat siirtyneet tai siirtyvät osin seuraavalle vuodelle.

Moni ICT-projekti ja kehittämisen tarve viivästyy, koska toimialan henkilöstöresurssit eivät ole riittävät osin vanhentuneiden tietoteknisten ratkaisujen uudistamiseen toimintaympäristön vaatimusten mukaiseksi. Käyttömukavuudeltaan vanhentuneista ja manuaaliseen työhön nojaavista järjestelmistä kärsivät sekä työn tuottavuus, työhyvinvointi että asiakaskokemus. Lisäksi lakisääteisten vaatimusten noudattamisessa ei olla saavutettu täyttä kattavuutta koko järjestelmäsalkkuun, ja sanktio- ja mainehaitan riski on olemassa. Näiden epäkohtien korjaamiseksi ICT-irtaimesta on suunniteltu siirrettävän 1 milj. euroa vuonna 2024 kaupunkirakenne brutto TA-kohdalle käyttömenoihin, uuden vakituisen henkilöstön palkkaamiseen ICT-kehittämiseen n. 12 HTV:n verran. Lisäksi toimialalla määritellään vuoden 23 loppuun mennessä digitalisaation hyödyntämisen painopisteet, jotta toimiala saavuttaisi kaupunkistrategian mukaiset tavoitteensa ja varautuisi toiminta- ja sääntely-ympäristön muutoksiin.

8 06 Arvopaperit

Hitas-osakkeiden hankkimiseen on talousarviossa osoitettu kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 1,0 milj. euroa. Hitas-osakkeita tullaan vuonna 2023 ostamaan 12 kpl ja arvio toteumasta on 1,0 milj. euroa.

8 07 Muu pääomatalous

Vuoden 2023 talousarviossa kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioitiin myytävän 90,0 milj. eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjautuisi tasearvon mukaiset 60,0 milj. euroa

Vuonna 2023 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän 11,1 milj. eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 11,5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan talousarviokohtaan kaupunkirakenne.

Sähkötalon osakkeiden myynti lykkääntyy tuleville vuosille. Myynnistä oli arvioitu saatavan 80 milj. euroa, josta taseeseen kirjautuisi noin 56 milj. euroa. Myös Tennispalatsin, Kluuvun virastotalon sekä Jätkäsaaren L3-makasiinin myynnit lykkääntyvät tuleville vuosille.

Syyskuun loppuun mennessä toteutuneet myynnit: osakkeet 1,93 milj. euroa, kiinteistöt ja rakennukset yhteensä 9,37 milj. euroa. Edellä esitetyt toteumat eivät sisällä talousarviokohdalle virheellisesti kirjautuneita tytäryhteisö-osakkeiden myyjä, kuten Palmia Oy ja Helsinki Region Marketing.

Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohdaksi on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 milj. euroa.

8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, Khn käytettäväksi

Projektialueiden infrarakentamiseen on TA-muutosten jälkeen käytettävissä yhteensä 130,7 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 99,1 milj. euroa. Käyttöaste on 76 %.

8 08 01 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen on käytettävissä 46,4 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 3,2 milj. euroa, yhteensä 49,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 39,1 milj. euroa. Käyttöaste on 79 %.

Projektialueiden infrarakentamisen esirakentaminen –alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien (Länsisatama, Kalasatama, Kruunuvuodenranta, Kuninkaankolmio, Pasila, Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen, Malmi) esirakentamisen talousarviomäärärahat.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käytettäväksi, ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisataman määrärahalta jatketaan alueen jatkorakentamisen edellyttämää esirakentamista, pudotustiivistys-, meritäyttö-, ruoppaus- ja painopengertöitä pääosin Ahdinaltaan ja Melkinlaiturin alueilla. Telakkarannassa jatkuu kuivatelakka-altaan korjausurakka vuodelta 2022. Pilaantuneen maan puhdistus- ja tutkimustöitä tehdään alueen katu- ja puistorakentamisurakoiden yhteydessä. Lisäksi laaditaan alueen jatkorakentamista palvelevia yleis- ja esirakentamissuunnitelmia, vesilupahakemuksia ja teetetään pohjatutkimuksia ja mittaus- ja seurantatöitä. Mittaus- ja seurantatöissä pääpaino on Atlantinsillan ja Ahdinaltaan ranta-alueiden siirtymien seuranta. Kaikkia Helsingin kaupungin rakentamisurakoita palveleva massojen välivarastointitoiminta ja pilaantuneiden maiden käsittely ja massojen käsittelyalueen rakentaminen projektialueella jatkuu Hernesaassa.

Hernesaaren asemakaava kumottiin KHO:ssa toukokuussa 2022. Hernesaassa vuonna 2022 aloitetut esirakentamistoimenpiteet tehdään loppuun, sekä maa- ja vesialueella esirakentamistöitä tehdään massojen käsittelyyn liittyen. Käynnissä olevien esirakentamisurakoiden urakkaennusteet tänä vuonna tehtävien töiden osalta ovat pienentyneet aiemmin arvioidusta, lisäksi Saukonkanavan työmaalla ennakkoon arvioidut pilaantuneen maan kustannukset ovat merkittävästi pienentyneet. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 9,0 milj. euroa.

Kalasataman määrärahalta aloitetaan Hermanninrannan alueen esirakentaminen, mikä mahdollistaa palvelurakentamisen ja asuntotuotannon aloittamisen alueella vuosina 2025 ja 2026. Niidin alueen esirakentaminen jatkuu, mikä mahdollistaa asuntorakentamisen jatkumisen. Suvilahden tapahtuma-alueen ja tapahtumakorttelin asemakaavasta on valittu, joka siirtää Kaasutehtaankentän ja Kaasutehtaankadun rakentamisen käynnistymistä noin vuodelle eteenpäin arviolta syksyille 2024. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän noin 8,2 milj. euroa.

Kruunuvuoren rannassa jatketaan Kruunuvuoren ja Koirasaarten esirakentamista ja käynnistetään Stansvikinkallion sekä keskus- ja palvelukortteleiden esirakentaminen. Lisäksi määrärahaa käytetään kiviaineksen välivarastointitoimintaan, joka jatkuu alueen eteläkärjessä Koirasaarilla. Stansvikinkallion louhintatyöt viivästyvät. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 6,9 milj. euroa.

Pasilan projektialueella tehdään tulevien asunto- ja toimitilahankkeiden esirakentamiseen liittyviä pohjatutkimuksia ja pilaantuneiden maiden selvityksiä. Eteläisen Postipuiston esirakentamistyöt aloitetaan 0-vaiheen valmistelevilla töillä ja niihin liittyvillä pima-kunnostuksilla. Eteläisen Postipuiston asemakaavamutoksen lainvoimaistumisen viivästymisen takia alueen esirakentamistöiden määrä on jäämässä huomattavasti odotettua pienemmäksi. Ratapihakortteleissa jatketaan pohjanvahvistusten rakentamista ja suunnitellaan yhteiskäyttötunnelin edellyttämiä muutoksia. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,5 milj. euroa.

Kuninkaankolmion määrärahalta on toteutettu Ellen Thesleffin puiston ja Palettilammen esirakentaminen valmiiksi Kuninkaantammen Lammenrannan kaava-alueella. Honkasuon vuonna 2022 alkanut länsiosan kaava-alueen alueellinen esirakentaminen jatkuu ja saadaan päätökseen 2023 aikana. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,9 milj. euroa.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalta toteutetaan uusien projektialueiden hankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Koivusaaren ruoppausten ja täyttöjen aloitukseen varaudutaan vuodesta 2026 alkaen. Läntisen bulevardikaupungin suunnittelu on käynnissä. Haagan terveys- ja hyvinvointikeskuksen edellyttämiä johtosiirtoja suunnitellaan ja toteutetaan taloussuunnitelmakaudella. Läntisen bulevardikaupungin maankäytön toteuttamisen edellyttämiin sähkönsiirtoratkaisuihin valmistaudutaan. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 2,3 milj. euroa.

Malmin määrärahalta toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä kokonaisuuksia Malmin kentän alueella. Vuonna 2022 alkanut maakaasun runkoputken siirtotyö ja uuden rakentamislogistiikkaa ja tapahtumakäyttö palvelevan ajoyhteyden rakentaminen jatkuvat vuodelle 2023. Määrärahalta edistetään maamassojen kierrätyskentän suunnittelua ja rakentamista sekä esirakentamisen koerakenteiden toteutusta. Lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan erilaisia väliaikaiskäyttöä palvelevia toimintoja, laaditaan koko alueen rakentamista palvelevia suunnitelmia ja pohjatutkimuksia sekä tehdään seurantaa alueen vedenlaadusta. Malmin tilapäinen lumenvastaanottoaikaan poikkeamispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen, ja toteutus siirtyy 1–2 vuodella eteenpäin. Tilapäisen lumenvastaanottoaikaan rakentamisen viivästyminen estää nykyisen lumenvastaanottoaikaan käytöstä poistamisen ja alueellisen esirakentamisen käynnistymisen. Esirakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 9,3 milj. euroa. Käyttämättä jäävästä määrärahasta on esitetty lisättäväksi 2,5 milj. euroa kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

8 08 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Kamppi-Töölönlahden, Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenranan, Pasilan, Kuninkaankolmion, Malmin sekä uusien projektialueiden katuihin on käytettävissä TA-muutosten jälkeen yhteensä 73,3 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 50,9 milj. euroa. Käyttöaste on 69 %.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Kamppi-Töölönlahden määrärahalta mahdollistetaan alueen rantaraittien suunnittelun jatkuminen. Karamzininranan suunnittelun käynnistymistä siirretään ohjaten siitä vapautuvat suunnitteluresurssit toisaalle. Suunnittelun siirto on toteutettavissa, sillä Pikku Finlandia on jäämässä nykyiselle paikalleen, mikä siirtää katutöiden käynnistymisen vuosikymmenen loppuun. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 0,05 milj. euroa.

Länsisataman projektialueeseen sisältyvät Ruoholahden, Telakkarannan ja Jätkäsaaren alueen katualueiden toteuttaminen. Vuonna 2023 katujen rakentamisessa pääpainopisteet ovat Melkin- ja Saukonlaiturin alueilla sekä Telakkarannassa. Liikenneturvallisuutta lisäävä kevyenliikenteen sillan urakka yli Länsisatamankadun jatkuu. Saukonlaiturin alueella toteutetaan rantarakenteita ja jatketaan Saukonkanavan rakentamista myös vuonna 2022 alkaneella urakkaosuudella. Käynnistyvä Saukonkanavan ja Saukonlaiturin urakka jatkuu vuonna 2024. Melkinlaiturin alueella jatketaan vuonna 2022 käynnistynyttä I-urakkavaihetta ja käynnistetään urakan II-vaihe. Tahitinkadun korttelin kaduille rakennetaan raitiotien kääntölenkki. Hyväntoivonpuiston pohjoisosaan toteutetaan katujen päätyosien portit. Telakkarannassa käynnistetään valmistuvien asuntokortteleiden edustan ranta-alueen rantamuurien ja katujen rakentaminen, sekä viimeistelyn urakkakokonaisuus, jossa kunnostetaan myös satamanosturit. Urakka jatkuu vuonna 2024. Ruoholahdessa rakennetaan Tanssintalon viereinen Tallberginkadun muutosurakka samanaikaisesti talohankkeen kanssa. Katujen viimeistelyjä toteutetaan asuntotuotantokohteiden mahdollistamassa laajuudessa. Lisäksi toteutetaan väliaikaisia kulkuyhteyksiä eri tarpeita varten keskeneräisillä alueilla ja laaditaan suunnitelmia palvelemaan jatkorakentamista ja käynnissä olevia työmaita. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 20,0 milj. euroa.

Kalasataman projektialueen määrärahaan sisältyvät Nihdin eteläosan katujen rakentaminen sekä Verkkosaaren eteläosan katujen, Työpajanpihan ja Tukutorinruujan katujen pintarakenteet. Pintarakenneurakassa rakennetaan myös uusi jalankulun ja pyöräliikenteen silta Verkkosaarenkanavan yli. Lisäksi parannetaan Työpajankadun risteysalueiden liikenneturvallisuutta. Suvilahden tapahtumakorttelissa sijaitsevan Kaasutehtaankadun suunnittelu on käynnissä, mutta toteutus viivästyy asemakaavasta tehdyn valituksen takia. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 8,4 milj. euroa.

Kruunuvuorenrannan projektialueen määrärahaan sisältyvät Kruunuvuorenrannan kadut sekä Yliskylän ja Herttoniemen alueen Itäväylän yhteyteen liittyvät kadut. Stansvikinkallion reunustan katujen ja Koirasaaren katujen urakka alkavat syksyllä. Laajasalontien katu-urakassa ollut lisätöitä. Herttoniemessä Linnanrakentajantien pohjoisosan sekä Itäväylän ylittävän sillan rakentamisen aloittaminen siirtyy vuodelta 2023 vuodelle 2024. Linnanrakentajantien eteläosan sekä siihen liittyvien katujen Abraham Wetterin tien ja Johan Sederholmin tien suunnittelu on keskeytetty poliittisista syistä ennen katusuunnitelmien päätöksentekoa. Pääkadun moottoriajoneuvoliikenteen (joukko-liikenne ja muu pääkatuliikenne) toimivuuden varmistamiseksi esitettyjen ajokaistajärjestelyiden hyväksyttävyyden päättäjien taholta kyseenalaistettu HNH-tavoitteiden vuoksi. Kyseisen osuuden jatkosuunnittelu odottaa mm. katutilan mitoitusohjeiden päivittämistä. Suunnittelu käynnistetään uudelleen aikaisintaan keväällä 2024. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 6,55 milj. euroa.

Pasilan projektialueella on jatkettu Veturitien ja Ratapihakortteleiden pohjoisten katuosien rakennustöitä. Pohjoisessa Postipuistossa on käynnissä ensimmäinen laaja viimeistelytyöurakka ja Metsäläntien urakka. Eteläisessä Postipuistossa aloitetaan 0-vaiheen valmistelevat katu- ja kunnallistekniset työt. Eteläisen Postipuiston asemakaavamuutoksen lainvoimaistumisen viivästyneisyydestä johtuen tänä vuonna ei voida aloittaa 1-vaiheen rakennustöitä ja alueen katu- ja kunnallisteknisten töiden määrä on jäämässä huomattavasti ennakoitua pienemmäksi. Konepajalla jatketaan kunnallistekniikan verkoston uudistamista ja kulkuyhteyksien viimeistelyä talonrakennustöiden mahdollistamissa rajoissa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 11,1 milj. euroa.

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon katuja. Suunnitelmakauden 2023–25 katurakentamisella luodaan edellytykset asuntorakentamisen käynnistämiseksi Kuninkaantammentien ympäristön kaava-alueella sekä Honkasuon länsiosassa. Kuninkaantammen ja Honkasuon katualueiden viimeistely jatkuu koko suunnitelmakauden ajan asuntotuotannon mahdollistaman aikataulun mukaan. Honkasuolla valmistuvien asuntotonttien asemakaavan mukaisten kulkuyhteyksien luomiseksi Haapaperhosentien ja Leirikujan viimeistelytyöt on suoritettava 2023 aikana. Valmistuvan päiväkodin liikenteen turvaamiseksi tontin ympärillä olevat alueet viimeistellään päiväkodin toiminnan käynnistymisen johdosta 2023. Perhosenkierron viimeistelytyöt jatkuvat 2023 ajoneuvoliikenteen selkeyttämisen ja jalankulun turvaamiseksi. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,9 milj. euroa.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalla toteutetaan pääosin suunnitteluhankkeita, joilla ei vielä ole omaa talousarviokohtaa. Koivusaaren katusuunnittelu käynnistyy vuonna 2023. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,2 milj. euroa.

Malmin määrärahalla suunnitellaan katuja Nallenrinteen, Lentoasemankortteleiden ja Lahdenväylän eritasoliittymän kaava-alueilla asuntotuotannon edellytysten luomiseksi. Katurakentaminen käynnistetään Nallenrinteen kaava-alueella. Lisäksi toteutetaan tarpeen mukaan erilaisia väliaikaisia reittiyhteyksiä ja niiden valaistusta. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,7 milj. euroa. Käyttämättä jäävästä määrärahasta on esitetty lisättäväksi 2,0 milj. euroa kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

8 08 03 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Kamppi-Töölönlahden puistoihin, Länsisataman, Kalasataman, Kruunuvuorenrannan, Pasilan, Kuninkaankolmion, Malmin sekä uusien projektialueiden puistoihin ja liikunta-alueisiin on käytettävissä yhteensä 7,8 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 9,1 milj. euroa. Käyttöaste on 117 %.

Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeen mukaisesti.

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla jatketaan vuonna 2023 Hyväntoivonpuiston eteläosan toteutusta. Lisäksi laaditaan Naurunpuiston suunnitelmia. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,3 milj. euroa.

Kalasadaman puistot -määrärahalla toteutetaan Kalasadamanpuiston rakentamaton osa ja rakennetaan Loviseholminpuisto valmiiksi sekä suunnitellaan Kertosäkeenpuistoa ja Iskelmäpuistoa Hermanninrannan asemakaava-alueella. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,9 milj. euroa.

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla rakennetaan Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston keskiosa ja Saaristofregatinpuiston eteläosa valmiiksi. Suunnittelu on käynnissä Kruunuvuoren viheralueella ja Stansvikin uimarannalla sekä käynnistyy Haakoninlahdenpuiston eteläosassa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,0 milj. euroa.

Pasilan puistot -määrärahalla jatketaan Pohjoisen Postipuiston, Eteläisen Postipuiston ja Ratapihakortteleiden suunnittelua. Puistorakentamisen määrärahaa ennustetaan käytettävän 0,2 milj. euroa.

Kuninkaankolmion puistot -määrärahalla jatketaan Kuninkaantammen ja Honkasuon puistojen rakentamista koko suunnitelmakauden ajan. Kuninkaantammen alueella suurin kohde vuosina 2023–24 on Ellen Thesleffin puisto. Puiston rakentaminen käynnistyi vuonna 2023 ja jatkuu vuonna 2024. Osa puiston länsireunasta jää odottamaan viereisten kerrostalotonttien rakentamista. Honkasuon alueella jatketaan vuonna 2022 alkanutta Perhosniityn puistoalueen rakentamista. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 4,0 milj. euroa.

Malmin puistot -määrärahalla toteutetaan Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden puistoalueita siltä osin kuin maakaasun runkoputken siirron maisemointityöt edellyttävät. Lisäksi alueelle toteutetaan väliaikaiskäyttöä ja tulevaa asutusta palvelevaa ympäristön viihtyisyyden parantamista, myös myöhemmin rakennettaville alueille. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 0,7 milj. euroa.

8 09 Kaupunki uudistus, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Kaupunki uudistusalueiden yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on käytettävissä 9,1 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 2,1 milj. euroa, yhteensä 11,2 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 8,7 milj. euroa. Käyttöaste on 78 %.

8 09 01 Malminkartano-Kannelmäki

Malminkartano-Kannelmäki yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on käytettävissä 2,8 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,8 milj. euroa, yhteensä 3,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 4,2 milj. euroa. Käyttöaste on 117 %.

Malminkartano – Kannelmäen kaupunki uudistusalueella toteutetaan vuonna 2023 edellisvuodelta siirtyneitä Kannelmäen aseman ympäristön sekä Malminkartanon aseman eteläpuolen ympäristön parantamistoimenpiteitä. Toimenpiteillä pyritään kohentamaan ja selkeyttämään alueiden yleisilmettä ja toiminnallisuutta sekä parantamaan asemien palvelutasoa.

Pihkatien kaava-alueen katujen ja puistojen suunnittelua jatketaan. Kaava-alueen toteutus edellyttää Naapuripellontien kaasujohdon siirtämistä tarvittavalle suojaetäisyydelle asutuksesta. Kaasujohdon siirto toteutetaan vuonna 2023.

Pelimannintien ympäristössä on käynnissä alueen täydennysrakentamiseen ja uuden päiväkotirakennuksen toteuttamiseen liittyvät katutyöt. Lisäksi Juusteenintien peruskorjaus on käynnissä.

Leikkipuisto Trumpetin peruskorjaus on valmistunut.

8 09 02 Malmi

Malmin yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on käytettävissä 3,4 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 1,2 milj. euroa, yhteensä 4,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 2,7 milj. euroa. Käyttöaste on 59 %. Käyttämättä jäävästä määrärahasta on esitetty lisättäväksi 0,7 milj. euroa kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

Malmin kaupunki uudistusalueella peruskorjataan vuonna 2023 Askartien aluetta, rakennetaan Vanhaa Helsingintien aluetta sekä jatketaan Ylä-Malmin torin peruskorjausta. Lisäksi aloitetaan Pikitehtaan kortteleiden katualueiden katusuunnittelu.

Ala-Malmin liikuntapuiston liikuntapaikkoja peruskorjataan ja Longinojanpuiston rakentamista jatketaan. Alueen yhteensovitustarpeiden vuoksi leikkipuisto Filpuksen aloitusta on jouduttu siirtämään ja toteutus on pääosin vuoden 2024 aikana. Longinojanpuiston sillan pitkä toimitusaika viivästyttää vuoden 2023 urakkaa vuodelle 2024.

8 09 03 Mellunkylä

Mellunkylän yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen on käytettävissä 2,9 milj. euroa ja vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä ylitysoikeusmäärärahaa 0,08 milj. euroa, yhteensä 2,98 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 1,8 milj. euroa. Käyttöaste on 60 %.

Länsimäentielle suunnitellaan Vantaan ratikkaa ja metroaseman yhteyteen eteläistä päätepysäkkiä. Samalla parannetaan alueen yhteyksiä. Kontulan pelastusaseman yhteyteen rakennetaan uusi katu ja parannetaan nykyisten katujen liikennejärjestelyjä.

Puistokohteena vuonna 2023 viimeistellään leikkipuisto Mellunmäen peruskorjaus. Kivikon liikuntapuiston lähiliikuntapaikan suunnitelmien revisiointitarpeesta johtuen toteutus siirtyy vuodelle 2024.

8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Suuriin liikennehankkeisiin on TA-muutosten jälkeen yhteensä 147,4 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 146,4 milj. euroa. Käyttöaste on 99 %.

8 10 01 Kruunusillat

Kruunusillat -hankekokonaisuudelle on käytettävissä yhteensä 83,4 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 77,1 milj. euroa. Käyttöaste on 92 %. Käyttämättä jäävästä määrärahasta on esitetty lisättäväksi 5,9 milj. euroa kesäkuussa annetun raamin 2024 päälle.

8 10 01 01 Perushanke

Kruunusillat -määrärahalla toteutetaan uusi raitiotie- sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteys Laajasalosta Hakaniemeen Korkeasaaren ja Kalasataman (Nihti) kautta. Toteuttamiskustannuksiin osallistuu Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy joukkoliikenteen kustannusosuudella. Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.8.2016 ja enimmäishinnan korotus 25.8.2021. Hanke on jaettu kahteen osaprojektiin. Molempien osaprojektien rakentaminen alkoi vuonna 2021, ja yhteyden avaaminen liikenteelle on mahdollista vuonna 2027. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 29,8 milj. euroa.

8 10 02 02 Liittyvä esirakentaminen

Hakaniemen alueella tehdään tarvittavia johtosiirtoja, ruoppauksia ja täyttöjä sekä rantamuurirakenteita, jotka mahdollistavat uuden Hakaniemen sillan rakentamisen. Tämän lisäksi esirakentamista tehdään Nihdin alueella. Määrärahoilla puhdistetaan rakentamisen vaatimassa laajuudessa alueen pilaantunutta maaperää. Hakaniemenrannan vesilupapäätöksen viivästyminen vaikuttaa alueen ruoppausaikatauluun. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 15,6 milj. euroa.

8 10 01 03 Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Hakaniemen alueella jatketaan katualueilla maankäytön muutoksista johtuvaa rakentamista. Hakaniemen sillan rakentaminen alkaa. Korkeasaarella rakennetaan Mischan ja Maschan aukiota, ja Kruunuvuorenrannassa rakennetaan Koirasaarentien länsiosaa sekä Haakoninlahden katuja. Hakaniemen sillan suunnittelussa on ollut viiveitä, joka vaikuttaa sillan toteutusaikatauluun. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 31,7 milj. euroa.

8 10 02 Kalasatamasta Pasilaan raitiotie

Kalasatamasta Pasilaan raitiotie –hankkeella on käytettävissä 43,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 47,8 milj. euroa. Käyttöaste on 110 %.

Kalasatamasta Pasilaan -hanke sisältää Kalasataman raitiotien toteuttamisen sekä raitiotietä ympäröivien alueiden katu-, puisto- ja esirakentamista. Merkittäviä hankkeeseen sisältyviä kohteita ovat mm. Nihdin esi- ja katurakentaminen, Hermannin rantatien pohjoisosa sekä raitiotie- ja katujärjestelyt Pasilassa. Osana Hermannin rantatien pohjoisosan toteutusta rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoinen suuaukko.

8 10 02 01 Liittyvä esirakentaminen

Hermannin rantatien geotekninen esirakentaminen jatkuu. Lisäksi kunnostetaan pilaantunutta maaperää Hermannin rantatiellä ja Vallilanlaaksossa rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 2,0 milj. euroa.

8 10 02 02 Liittyvät kadut ja liikenneväylät

Kalasataman Nihdin kokonaisuus käsittää Nihdin pohjoisosan katualueiden ja rantamuurien rakentamista. Katurakentaminen sisältää Sompasaarenlaiturin, Konttisatamankadun, Konttinosturinkujan, Nihdinrannan, Tihtaalinkadun, Pinkkarinkujan ja Satamamestarinlaturin länsiosan rakenteet sekä Sompasaarenlaiturin rantamuurin.

Pasilassa peruskorjataan Asemapäällikönkatua ja Ratamestarinkatua. Asemapäällikönkadun pyöräliikenteen järjestelyjä parannetaan baanatasoisiksi. Pasilankadun rakentaminen jatkuu viimeistelytyöillä.

Vallilanlaakson puistoa ja Kumpulanpuron hulevesien ohjausta parannetaan samalla, kun raideyhteyden viereen rakennetaan pyöräliikenteen baanayhteys.

Määrärahaa ennustetaan käytettävän 45,8 milj. euroa. Määrärahatarpeen nousuun vaikuttavat Vallilanlaakson ennakoitua nopeampi rakentuminen ja yleisen kustannustason sekä maanrakennusalan kustannustason nousu.

8 10 03 Sörnäistentunneli

Sörnäistentunnelin suunnitteluun ja toteutukseen on käytettävissä 20,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 21,5 milj. euroa. Käyttöaste on 105 %.

Määrärahalla rakennetaan Sörnäistentunnelin pohjoisen suuaukko Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen yhteydessä vuosina 2022–2024 samaan aikaan Hermannin rantatien kanssa. Ennusteessa on huomioitu yleinen kustannustason sekä maanrakennusalan kustannustason nousu. Sörnäistentunnelin suuaukon rakentaminen on edennyt ennakoitua nopeammin.

LIITTEET

- Liite 2 Käyttötalouden euromääräinen ennuste talousarviokohdittain
- Liite 3 Investointien euromääräinen ennuste talousarviokohdittain
- Liite 4 Ennuste sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
- Liite 5 Ennuste muiden toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
- Liite 6 Ennuste suoritteiden ja tunnuslukujen toteutuminen
- Liite 7 Ulkopuolinen rahoitus -yhteenveto
- Liite 8 Käyttämättä jäävien määrärahojen siirto_toimialajohtajan kirje